

Звіт

за результатами опитування викладачів кафедри педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту КЗ СОІППО щодо академічної доброчесності ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Дослідження проведено у відповідності до основних нормативних документів та положень, а саме: Закону «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, Наказу Міністерства освіти і науки України від «01» червня 2017 № 600, Концепції діяльності та розвитку КЗ СОІППО на 2022-2027 роки затвердженої Вченою радою Інституту 29 грудня 2022 року, Положення «Про організацію освітнього процесу на факультеті підвищення кваліфікації та перепідготовки Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (напрямок–перепідготовка)», Положення «Про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та якості освітньої діяльності Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» та Кодексу академічної доброчесності КЗ СОІППО.

Опитування проводилося методистом навчального відділу, відповідальним за здійснення процедур і заходів забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності, інформаційно-аналітичного забезпечення, з 01 по 08 листопада 2024 року.

Цільова аудиторія дослідження — викладачі кафедри педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту.

Предмет дослідження — рівень дотримання правил і норм академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу, сильні й слабкі сторони існуючої системи для підтримки академічної доброчесності та моніторингу якості освіти в інституті.

Основний метод збору емпіричного матеріалу – анкетування.

Мета опитування — вдосконалення системи впровадження принципів академічної доброчесності, визначення алгоритму виявлення недоліків для подальшого їх виправлення, створення в освітньому середовищі атмосфери неприпустимості академічного шахрайства, з'ясування ефективності заходів реагування на корупційні дії та прояви недоброчесності; формування пропозицій щодо підвищення рівня академічної доброчесності в інституті.

До опитування викладачів кафедри було включено наступні блоки:

- інформація про викладача (науково-педагогічного працівника);
- академічна доброчесність;
- плагіат;
- пропозиції щодо підвищення рівня академічної доброчесності в інституті.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Анкета онлайн-опитування викладачів щодо академічної доброчесності розміщена на вебсайті інституту.

На електронні адреси науково-педагогічних працівників кафедри педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту, були надіслані запрошення до участі в опитуванні, в якому взяли участь всі 15 респондентів.

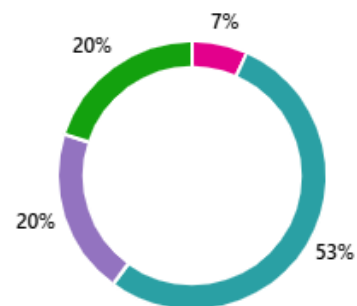
РОЗДІЛ І. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА (НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА)

1. В опитування взяли участь викладачі, які працюють за освітньо-професійною програмою Менеджмент і адміністрування та забезпечують підвищення кваліфікації курсантів фахових курсів.

Запитання/відповіді	Кількість	%
2. Стать		
жіноча	12	80
чоловіча	3	20

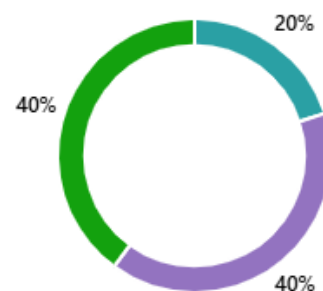
3. Вкажіть Ваш вік

- 30-35 років 0
- 36-40 років 1
- 41-50 років 8
- 51-60 років 3
- Більше 60 років 3

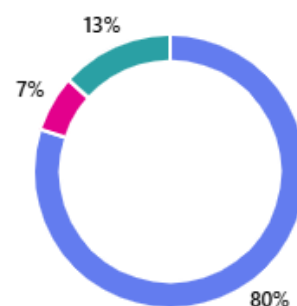
4. Вкажіть Ваш науково-педагогічний стаж

- До 5 років 0
- 5-10 років 0
- 11-15 років 3
- 16-20 років 6
- Більше 20 років 6

5. Вкажіть Ваш науковий ступінь

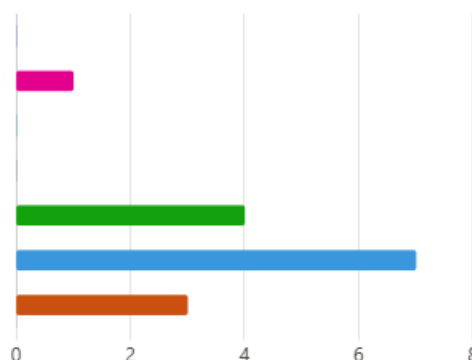
- Кандидат наук 12
- Доктор наук 1
- Не маю 2

6. Вчене звання	Кількість	%
Доцент	11	73
Професор	0	0
Не маю	4	27

7. Скільки років ви працюєте викладачем у навчальному закладі?

- 1 рік або менше 0
- 1-2 роки 1
- 3-5 років 0
- 6-10 років 0
- 11-15 років 4
- 16-20 років 7
- Понад 20 років 3

Перший розділ дає можливість визначити стать, вік, науково-педагогічний стаж, наукову ступінь і вчене звання викладачів, працюючих на кафедрі педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту.

За результатами опитування у складі науково-педагогічних працівників переважають жінки віком від 41 до 50 років, що мають науково-педагогічний стаж роботи від 11 до 20 років. 80% респондентів мають науковий ступінь кандидат наук, 7% - доктор наук, 13% - не мають наукового ступеню. Більшість опитаних мають вчене звання доцент - 73%.

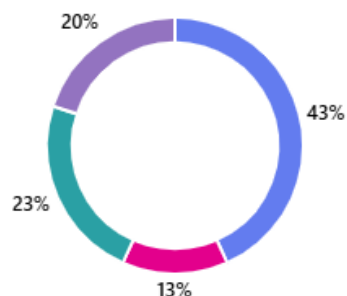
Викладачем у навчальному закладі працюють: 47% - 16-20 років, 27% - 11-15 років, 20% - понад 20 років, 7% - 1-2 роки.

РОЗДІЛ II. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Запитання/відповіді	Кількість	%
8. Чи знайомі Ви з поняттям академічної доброчесності?		
Так	15	100
9. Чи ознайомлені Ви з нормативними документами, які регулюють політику дотримання академічної доброчесності в інституті?		
Так	15	100
10. Чи дотримуєтесь Ви правил академічної доброчесності в інституті?		
Так	15	100
11. Чи вважаєте ви, що порушення правил Академічної доброчесності – це серйозне порушення?		
Так, це неприпустимо	13	87
Так, але не так важливо	2	13

12. На Вашу думку, порушення академічної доброчесності можуть негативно впливати на:

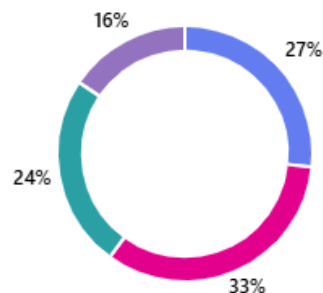
- престиж навчального закладу 13
- емоційний стан колективу 4
- ставлення колег до викладача 7
- ставлення студентів до викладача 6

13. Яке Ваше ставлення до списування студентами під час іспитів, на контрольних роботах?		
Це неправильна поведінка	6	40%
Вважаю це неприйнятним	9	60%

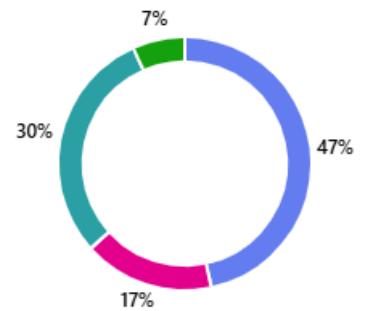
14. Ваші дії щодо попередження порушень академічної доброчесності серед студентів (списування, плагіат, фальс...

- Знайомлю студентів з основами авторського права; 12
- Проводжу бесіди щодо дотримання академічної доброчесності: інформую про правила та наслідки 15
- Даю такі завдання, які унеможливають списування 11
- Використовую методичні розробки для формування основ академічної доброчесності 7
- Вважаю це зайвим, не приділяю уваги 0

15. **Ваші дії, якщо студент порушив правила академічної доброчесності:**

роз'яснюю здобувачу про неприпустимість порушення академічної доброчесності та...	14
не зараховую роботу	5
знижую оцінку	9
повідомляю про випадок керівництву, сам не ухвалюю ніяких рішень щодо порушника	0
у мене відсутній такий досвід	2

16. **Який вид відповідальності викладачів за порушення академічної доброчесності, на Вашу думку, є доцільним та ефективним?**

Усне попередження	12	80%
Догана	3	20%

ВИСНОВКИ II РОЗДІЛУ

Другий розділ містить запитання, спрямовані на з'ясування обізнаності науково-педагогічних працівників із академічною доброчесністю, документами інституту, які регламентують правила, форми порушень академічної доброчесності; впровадження принципів академічної доброчесності на рівні факультету/інституту; думку про порушення академічної доброчесності та інше.

За результатами опитування з'ясовано, що всі респонденти (100%) ознайомлені з процедурами, нормами та принципами дотримання академічної доброчесності; з нормативними документами, які регулюють політику дотримання академічної доброчесності в інституті та дотримуються правил академічної доброчесності.

Більшість респондентів (87%) вважають неприпустимим порушення академічної доброчесності, 13% - погодились, що це серйозне порушення, але не так важливо.

На думку викладачів, порушення академічної доброчесності можуть негативно впливати на: престиж навчального закладу - 43%, ставлення колег до викладача - 23%, ставлення студентів до викладача - 20%, емоційний стан колективу - 13%.

60% опитаних вважають списування студентами під час іспитів, на контрольних роботах неприйнятним, 40% - впевнені, що це неправильна поведінка.

На запитання: «Ваші дії щодо попередження порушень академічної доброчесності серед студентів (списування, плагіат, фальсифікація тощо)?» викладачі відповіли так: 33% - проводять бесіди щодо дотримання академічної доброчесності: інформують про правила та наслідки; 27% - знайомлять студентів з основами авторського права; 24% - дають такі завдання, які унеможливають списування; 16% - використовують методичні розробки для формування основ академічної доброчесності.

Науково-педагогічні працівники кафедри визначили свої дії, якщо студент порушив правила академічної доброчесності: 47% - роз'яснюють здобувачам освіти про неприпустимість порушення академічної доброчесності та направляють роботу на доопрацювання; 30% - знижують оцінку; 17% - не зараховують роботу; 7% - не мають такого досвіду.

На думку більшості респондентів (80%) доцільним та ефективним видом відповідальності викладачів за порушення академічної доброчесності є усне попередження, 20% - більш доцільним та ефективним видом визнали догану.

РОЗДІЛ III. ПЛАГІАТ

17. Чи можете Ви чітко пояснити, що слід вважати плагіатом?

Відповіді	Кількість	%
Так	14	93
Ні	1	7

18. Як Ви визначаєте плагіат?

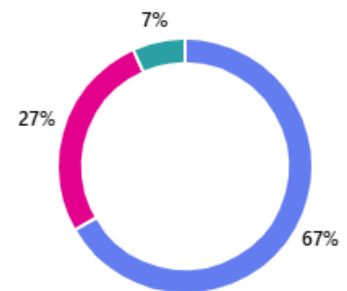
Відповіді	Кількість	%
Дослівне копіювання без посилання на автора	15	65
Перефразування без посилання на автора	8	35

19. Чи вважаєте Ви доцільною перевірку на плагіат?

Відповіді	Кількість	%
Так	15	100

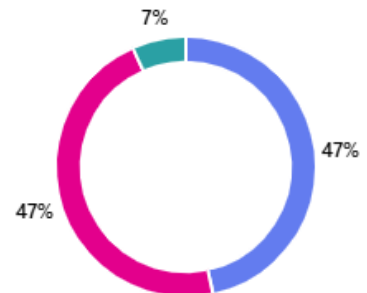
20. Чи є у Вас доступ до програм, які перевіряють текст на плагіат?

● Так	10
● Частково	4
● Ні	1

21. Чи перевіряєте Ви свої наукові праці (наприклад: наукові статті, тези доповідей, інші праці) на запозичення

● Так	7
● Іноді	7
● Ні	1

22. Ви перевіряєте свої роботи на плагіат з метою:

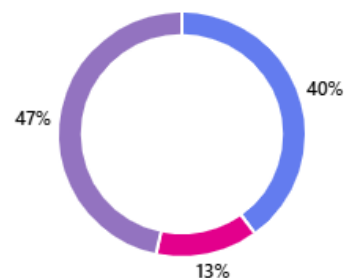
Відповіді	Кількість	%
самоконтролю	3	20
дотримання встановлених вимог щодо перевірки наукових праць на запозичення (плагіат)	12	80

23. Чи перевіряєте Ви роботи здобувачів вищої освіти на плагіат?

Відповіді	Кількість	%
Завжди	4	27
Інколи	11	73

24. У яких письмових роботах здобувачів вищої освіти, на Вашу думку, найбільш поширені випадки плагіату?

● Курсові роботи	6
● Кваліфікаційні (магістерські) роботи	2
● Творчі письмові роботи	0
● Реферати	7

25. Чи відчуваєте Ви відповідальність за випадки застосування плагіату Вашими студентами?

Відповіді	Кількість	%
Так	13	87
Ні	2	13

26. Хто повинен нести відповідальність при виявленні фактів плагіату?

Відповіді	Кількість	%
Це особиста відповідальність студента	3	20
Це спільна відповідальність викладача і студента	12	80

ВИСНОВКИ ІІІ РОЗДІЛУ

Третій розділ містить запитання, які дозволяють визначити думку викладачів щодо академічного плагіату, доцільність перевірки наукових праць на запозичення та відповідальності при виявленні плагіату.

За результатами опитування:

Переважна більшість викладачів (93%) добре обізнані з цим поняттям, 7% - не знайомі з поняттям академічного плагіату.

Більшість опитаних (65%) визначають плагіат як дослівне копіювання без посилання на автора, 35% - як перефразування без посилання на автора.

Всі (100%) респондентів вважають доцільною перевірку на плагіат.

На запитання: «Чи є у Вас доступ до програм, які перевіряють текст на плагіат?», позитивну відповідь надали 67% опитаних, мають доступ частково - 27%, не мають взагалі - 7%.

Свої наукові праці на запозичення(плагіат) перевіряють 47% викладачів, іноді перевіряють - 47%, не перевіряють -7%.

Більшість опитаних (80%) перевіряють свої роботи на плагіат з метою дотримання встановлених вимог щодо перевірки наукових праць на запозичення (плагіат), 20% - з метою самоконтролю.

27% викладачів визнали, що завжди перевіряють роботи здобувачів вищої освіти на плагіат, інколи перевіряють -73%.

На думку респондентів найбільш поширені випадки плагіату у таких письмових роботах здобувачів вищої освіти: 47% - реферати, 40% - курсові роботи, 13% - кваліфікаційні (магістерські) роботи.

87% викладачів підтвердили, що відчувають відповідальність за випадки застосування плагіату студентами, 13% - ні.

На запитання: «Хто повинен нести відповідальність при виявленні фактів плагіату?», 80% респондентів вважають, що це спільна відповідальність викладача і студента, 20% - впевнені, що це особиста відповідальність студента.

РОЗДІЛ IV. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

В ІНСТИТУТІ

27. Ваші пропозиції щодо підвищення рівня академічної доброчесності в КЗ СОІППО.

Нижче наведено відповіді, коментарі та побажання науково-педагогічних працівників кафедри (орфографію збережено).

Впроваджувати ефективні технології формування відповідального ставлення науково-педагогічних працівників з академічної доброчесності в умовах КЗСОІППО.

Розширити інформування та просвітницьку діяльність;

Створити прозору систему контролю та підтримки;

Залучати студентів до дискусій про етику та академічну доброчесність.

Підвищувати рівень обізнаності серед викладачів і студентів, запровадити систему моніторингу, забезпечити прозорість та доброчесність освіти.

Проводити більше заходів для популяризації академічної доброчесності серед студентів

Посилити відповідальність викладачів за дотриманням рівня академічної доброчесності та закріпити це у відповідних нормативних документах.

Проведення регулярних тренінгів та семінарів для студентів та викладачів щодо основ академічної доброчесності

Дотримуватися принципу спільної відповідальності викладачів і здобувачів освіти.

Технічно спростити процедуру перевірки на плагіат.

Можливо запровадити спецкурс "Основи академічного письма" або "Культура академічної доброчесності".

Кількість не завжди переходить в якість, тому зменшення кількості всього, що має робити викладач та студент для галочки, має допомогти))

Грунтовно роз'яснити про відповідальність за порушення стосовно академічної доброчесності.

Систематична робота з магістрантами у процесі виконання ними курсових та магістерських робіт.

Стимулювати у здобувачів освіти розвиток потреби писати наукові праці самостійно, адже це дає найбільш швидкі результати професійного самовдосконалення.

Ввести курс академічної доброчесності для студентів (магістрантів) та навчальні курси (семінари, вебінари) для викладачів.

ВИСНОВКИ IV РОЗДІЛУ

Четвертий розділ містить пропозиції науково-педагогічних працівників кафедри щодо підвищення рівня академічної доброчесності в КЗ СОІППО.

За результатами опитування на це питання (коротко чи у розгорнутому вигляді) виявили бажання надати відповіді 15 респондентів (100%), пропозиції розподілилися наступним чином:

Пропозиції	Кількість	%
Розширити інформування та просвітницьку діяльність з метою підвищення рівня обізнаності серед викладачів і студентів щодо норм і правил академічної доброчесності; проведення регулярних тренінгів та семінарів для студентів та викладачів; запровадити спецкурс "Основи академічного письма" чи "Культура академічної доброчесності"	9	60
Дотримуватися принципу спільної відповідальності викладачів і здобувачів освіти. Посилити відповідальність викладачів за дотриманням рівня академічної доброчесності. Впроваджувати ефективні технології формування відповідального ставлення науково-педагогічних працівників з академічної доброчесності в умовах КЗСОІППО	3	20
Технічно спростити процедуру перевірки на плагіат. Створити прозору систему контролю та підтримки; запровадити систему моніторингу	2	13
Стимулювати у здобувачів освіти розвиток потреби писати наукові праці самостійно	1	7

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

З огляду на отримані результати, представлені у вигляді таблиць і діаграм, можна відзначити, що на кафедрі педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту діють політика та стандарти дотримання

академічної доброчесності, поважається корпоративна етика і чиниться протидія академічному шахрайству.

Звіт щодо результатів анкетування науково-педагогічних працівників наданий для подальшого аналізу й обговорення результатів опитування, затвердження плану заходів щодо усунення виявлених недоліків і врахування пропозицій на засіданні кафедри педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту та Ради забезпечення якості вищої освіти факультету підвищення кваліфікації та перепідготовки Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти.

Методист навчального відділу

Віта БОЙКО